

KÜRESEL GELİŞMELER BÜLTENİ

Fitch Türkiye'de Sıkı Duruşun Sürmesini Bekliyor

Fitch Ratings Kıdemli Direktörü Arispe, TCMB'nin 2025 yılı başlarında faiz oranlarını düşürmeye başlamasını bekliyor.

Fitch webinarında konuşan Arispe 2025 yılında TCMB'nin enflasyon projeksiyonlarıyla uyumlu, daha "ılımlı" bir asgari ücret artışı beklediklerini söyledi.

Morales Fitch'in not artırımını açıklamasında vurguladığı dışsal kırılganlıklarda iyileşme olduğunu söyledi.

Fitch ayrıca Dolar/TL 'de 2024 yıl sonu beklentilerinin 36, 2025 yıl sonu beklentilerinin 40 olduğu tahminini paylaştı.

Diğer bir kredi derecelendirme kuruluşu S&P de Türkiye için Kasım'da yeni bir not artışı olabileceğini dile getirmişti.

OECD'den Küresel Ekonomi ve Türkiye İçin Büyüme Tahmini

OECD, Ekonomik Görünüm Raporu'nu "Köşeyi Dönmek" temasıyla yayımladı. Dünya çapında dezenflasyon sürecinin devam etmesi, reel gelirlerin iyileşmesi ve birçok ekonomide para politikasının daha az kısıtlayıcı olmasının talebi destekleyeceği beklentisiyle küresel ekonomide bu yıla ilişkin büyüme tahminini 0,1 puan yukarı yönlü revize ederek yüzde 3,2'ye yükseltti.

Buna göre, küresel üretim artışı dirençli kalmaya ve enflasyonda düşüş süreci devam ediyor.

ABD, Brezilya, Hindistan, Endonezya ve Birleşik Krallık dahil olmak üzere birçok G20

ülkesinde nispeten güçlü büyüme görülürken, aralarında Almanya'nın da bulunduğu birkaç ekonomide daha zayıf büyüme görüldü.

Özellikle hizmet sektöründe ekonomik aktivite güçlü kaldı. Reel ücretlerdeki artış hane halkı gelir ve harcamalarını desteklese de satın alma gücü birçok ülkede henüz salgın öncesi seviyelere tam olarak dönmedi. Öte yandan, küresel ticarete beklenenden hızlı toparlanma görülürken, nakliye maliyetleri yüksek kalmaya devam ediyor ve ihracat siparişlerinde ılımlı seyir sürüyor.

Çin, Kanada'nın Gümrük Tarifelerine İlişkin Soruşturma Başlattı

Çin, Kanada'nın ithal elektrikli araçlara getirdiği gümrük tarifelerine soruşturma başlattı. Pekin yönetimi, Kanada'nın Çin'den ithal elektrikli araçlar ile çelik ve alüminyum ürünlerine getirdiği ek gümrük tarifelerine karşı "ayrımcılık" soruşturması başlatıldığını bildirdi.

Çin Ticaret Bakanlığında yapılan açıklamada, soruşturmada tarife artışlarının yanında Çin ürünlerinin devlet sübvansiyonları ve teşvik programlarından seçici olarak dışlanmasının da ele alınacağı belirtildi.

Soruşturma sürecinin genelde 3 ay sürdüğü ancak özel koşullarda uzayabileceği aktarılan açıklamada, Kanada'nın 30 gün içinde hükümetler arası müzakere talebinde bulunabileceği kaydedildi.

Çin, ilk kez gümrük tarifelerinin artırılması nedeniyle bir ülke hakkında "ayrımcılık" gerekçesiyle soruşturma başlatıyor.

Daha önce ABD, Çin'den ithal aynı ürünlere aynı oranlarda ilave gümrük tarifeleri açıklamış, Avrupa Birliği (AB) de Çin'den ithal elektrikli araçlar hakkında yürüttüğü sübvansiyon soruşturmasının ardından gümrük tarifelerinde artışlara karar vermişti.

Moody's İsrail'in Kredi Notunu Düşürdü

Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Moody's, İsrail'in kredi notunu "A2"den "Baa1"e düşürürken kredi notu görünümünü negatifte tuttu. Moody's şubat ayında da ülkenin kredi notunu düşürmüştü. Kredi derecelendirme kuruluşunun açıklamasında, not

indiriminin temel nedeninin jeopolitik riskin önemli ölçüde yoğunlaşarak çok yüksek seviyelere ulaşması ve İsrail'in hem yakın hem de uzun vadede kredibilitesi için önemli olumsuz sonuçlar doğurması olduğu kaydedildi.

YouTube, Müzik Devlerinin Videolarını Erişime Kapattı

YouTube, telif hakları örgütü SESAC ile yaşadığı anlaşmazlık nedeniyle Adele, Green Day, Bob Dylan, Nirvana ve R.E.M gibi sanatçıların müzik videolarını ABD'de erişime kapattı.

YouTube kullanıcıları, platformda yer alan bazı müzik videolarını izlemek istediklerinde "Bu video SESAC'tan içerik içeriyor. Ülkenizde mevcut değil." uyarısıyla karşılaşılıyor. Bu durum, YouTube ile 35.000'den fazla sanatçı ve yayıncının haklarını yöneten SESAC arasındaki lisans anlaşmazlığından kaynaklanıyor.

Taraflar arasındaki anlaşmazlığın temelinde, müzik eserlerinin kullanım hakları için ödenecek telif ücretleri yatıyor. YouTube, maliyetleri düşürmek isterken, SESAC ise üyelerinin haklarını korumak ve gelirlerini maksimize etmek istiyor.

Deutsche Bank: 2024'te Türkiye'de Büyüme Yavaşlayacak

Deutsche Bank Türkiye ile ilgili yeni analizinde ekonomik aktivitede yavaşlama ve enflasyondaki düşüş ivmesinin devamını öngördü.

Büyümede son beş yılda ortalama olarak yaklaşık yüzde 5'lik büyüme yakalandığını ifade eden Onay 2024 için büyüme tahminlerinin yüzde 3 olduğunu belirtti.

Deutsche Bank Ekonomisti Yiğit Onay tarafından hazırladığı notta sürdürülebilir olmayan bir genişleme döneminin ardından, iç talepteki ılımlılığa bağlı olarak ekonominin 2024 yılında soğumasını beklediklerini söyledi.

Onay, iç talepte beklenen yavaşlama ve para birimindeki reel değerlenme nedeniyle enflasyonun yılın geri kalanında daha da düşmesini beklediklerini söyledi. Bankanın 2024 yıl sonu enflasyon tahmini ise yüzde 42 seviyesinde.

Onay mevcut politika çerçevesinin korunması halinde enflasyonun 2025 sonunda yüzde 23 civarına gerileyeceğini öngördü.

VW ile Sendika Arasında Tarihi Müzakere Süreci

Volkswagen AG ve işçi sendikası tarihi öneme sahip ve iki taraf arasındaki şimdikiye kadar en sert geçmesi beklenen müzakere sürecine başlıyor. Almanya'daki fabrikaların kapatılması planının ele alınacağı görüşmelerin ilk turu Hannover'de yapılacak.

Görüşmelerin merkezinde VW'nin bu ayın başlarında onlarca yıllık iş güvencelerini kaldırdıktan sonra ilk kez Almanya'daki fabrikaları kapatma planı yer alıyor.

IG Metall sendikası, plana şiddetle karşı çıkarken haftalarca sürecek grev sürecine girebileceklerini belirtti. Sendikanın müzakere heyeti lideri Thorsten Gröger, "Bizimle fabrika kapatma ve toplu işten çıkarmalar hakkında hiçbir görüşme yapılmayacak.

VW kesinti planlarına sadık kalırsa, on binlerce meslektaşımız şirketi doğru yola geri dönmeye zorlayacaktır" diye konuştu. Bu durum VW CEO'su Oliver Blume için büyük bir sınav niteliği taşıyor.

Blume, satışların azalması ve Çinli üreticilerin Avrupa'ya girmesi nedeniyle Almanya'daki maliyetlerin çok yüksek olduğu konusunda uyarıda bulunmuştu. VW ayrıca elektrikli otomobillerde yerli markaların hakim olduğu önemli Asya pazarında da ivme kaybetti.

BofA: Türkiye'de Makroekonomik Dengesizlikler Yavaş Da Olsa Düzeliyor

Bank of America (BofA), Eylül ayında enflasyonun yüzde 50'nin altına düşmesinin yüksek bir ihtimal olduğunu ancak hizmet enflasyonunun yavaşlamadığının belirtti. Enflasyonun yavaş bir hızda düşmeye devam edeceğini ifade eden banka, eylül ayında enflasyonu yüzde 48, 2024 yılının sonunda yüzde 42 ve 2025 yılında yüzde 25 olmasını tahmin ediyor.

Banka, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın (TCMB) faiz oranlarını düşürmek için acele etmesine gerek olmadığını belirtti.

Lilk faiz indiriminin Aralık ayında 250 baz puan olarak gerçekleşmesini bekleyen banka, eğer veriler beklendiğinden daha fazla iyileşme gösterirse Kasım ayında bir indirimin mümkün olacağını söyledi. Banka bu indirimin ise 150-200 baz puan aralığında çok daha küçük oranda gerçekleşebileceği öngördü.

EBRD Türkiye'nin Büyüme Tahminini Değiştirmede

Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası (EBRD) Türkiye'ye ilişkin büyüme beklentisini değiştirmede. "Bölgesel Ekonomik Beklentiler" raporunda, EBRD Türkiye'nin 2024'teki büyüme tahminini yüzde 2,7'de sabit bıraktı.

Raporda, ekonomik büyümenin, büyüme itici güçlerinin yeniden dengelenmesi ve yatırımcı güvenindeki artışla 2025'te yüzde 3'e çıkmasının öngörüldüğü kaydedildi.

Bankanın raporunda, EBRD bölgelerindeki büyümenin 2024'te yüzde 2,8 olması ve 2025'te ise yüzde 3,5'e çıkması beklenen aşağı yönlü bir revizyon yer aldı.

Raporda ayrıca, Türkiye'deki son politika değişiklikleri ve ülkenin Haziran 2024'te Finansal Eylem Görev Gücü (FATF) gri listesinden çıkarılması, yatırımcı güvenini artırmaya yardımcı olan faktörler olarak vurgulandı.

Rapora göre cari açığın azaldığı ancak ülkedeki kısa vadeli dış borcun milli gelirin yüzde 20'sine eşdeğer yüksek kalmaya devam ettiği kaydedildi.

İsveçli Batarya Üreticisi Northvolt 1600 Çalışanını İşten Çıkarıyor

İsveçli elektrikli otomobil batarya üreticisi Northvolt, 1600 çalışanın işten çıkarılacağını duyurdu. Bu kapsamda, stratejik değerlendirmenin bir parçası olarak atılan ilk adımların ardından, zorlu makroekonomik koşullar karşısında

Northvolt'un fabrikasındaki 16 gigavatsaat üretim kapasitesinin artırılması için bazı önlemlerin alınacağı aktarıldı. Bu önlemlerin ülkedeki 1600 Northvolt çalışanın işten çıkarılmasıyla sonuçlanmasının beklendiği belirtilen açıklamada, tüm işten çıkarmaların devam eden sendika müzakerelerine tabi olduğu kaydedildi. Söz konusu çalışanların 1000'i ülkenin kuzeyindeki Skelleftea'da bulunan Northvolt fabrikasında görev yapıyor.

AB'de Gelecek Yıl Dört Otomobilden Biri Elektrikli Olacak

nedeniyle AB'den karbon hedeflerini ertelemek için özel kriz maddesini başlatmasını istediği anımsatılan çalışmada, elektrikli otomobil üreticilerinin gelecek yıl sektörün AB emisyon azaltma hedeflerine yüzde 60 katkı sağlayacağı kaydedildi. Çalışmada, emisyondaki düşüşe özellikle 2024 ve 2025'te piyasaya sürülen veya sürülecek olan 25 bin avronun altındaki 7 yeni uygun fiyatlı elektrikli otomobil modelinin katkı sağlayacağı vurgulandı.

Avrupa Taşımacılık ve Çevre Federasyonu (T&E), gelecek yıl uygun fiyatlı modellerin çıkmasıyla Avrupa Birliği (AB) ülkelerinde elektrikli otomobillerin toplam satışlardaki payının yüzde 24'e ulaşacağını öngördü. Bazı üreticilerin satışlardaki durgunluk

Audi'nin Brüksel Fabrikasına Çinli Talip

Çin merkezli NIO şirketi Alman otomobil üreticisi Volkswagen Grubu'na ait Audi markasının Brüksel'de üretim yapan tesisini satın almayı değerlendiriyor.

Bu kapsamda, NIO, Audi Brüksel fabrikasını satın almak için Volkswagen Grubu ile görüşmeler yürütüyor.

Çinli firmanın satın alma teklifini ise 23 Eylül'de sunması bekleniyor.

NIO firmasının Belçika'daki tesisi alması ve üretimi buraya yönlendirmesiyle Avrupa Birliği'nin (AB) Çin'de üretilen elektrikli otomobillere uygulamayı planladığı ek gümrük vergilerinden muaf olması öngörülüyor. AB'nin uygulamaya koyması beklenen tedbir kapsamında üst sınıf modelleriyle bilinen NIO'ya yüzde 20 ilave gümrük vergisi getirilecek.

ABD- Çin Ekonomik Çalışma Grubu 5. Kez Toplandı

ABD Hazine Bakanlığı'ndan yapılan açıklamada, Çalışma Grubu'nun beşinci toplantısını, 19-20 Eylül tarihlerinde Pekin'de gerçekleştirdiği ve bunun Çin'de düzenlenen ikinci Ekonomik Çalışma Grubu toplantısı olduğu bildirildi.

İki gün süren toplantılarda, Bakanlık ile Çin Maliye Bakanlığı'ndan üst düzey yetkililerin bir araya geldiğine

işaret edilen açıklamada, tarafların, kendi ekonomileri ve küresel ekonomilerde dengeli büyümeyi destekleyen politikalar hakkında görüş alışverişinde bulunduğu aktarıldı.

Açıklamada ABD'li yetkililerin, Hazine Bakanı Janet Yellen'in nisan ayında ülkeyi ziyaretinde gündeme getirdiği, Çin ekonomisinin belirli sektörlerinde artan aşırı kapasite belirtileri,

Çin'in piyasa dışı uygulamaları ve bunların ABD'li işçiler ve firmalar üzerindeki etkileri gibi konuları da dile getirmeye devam ettiği kaydedildi.

LOJİSTİK GELİŞMELER

Türkiye İle AB Arasında Uyum Süreci Atlas Projesi İle Güçleniyor

Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu, ulaştırma mevzuatını bütün yönleriyle kapsayan ATLAS Projesi'nin Avrupa Birliği müktesebatıyla uyumlu bir ulaştırma sistemi oluşturmayı hedeflediğini belirterek, "Bu çalışma, Avrupa Birliği ile ulaştırma alanındaki münasebetlerimizi ilerletme noktasındaki samimiyetimizin bir göstergesidir. ATLAS Projesi, ulaştırma mevzuatını bütün yönleriyle kapsayan ilk çalışma olması nedeniyle özel bir öneme sahip. Proje kapsamında sürdürülebilirlik ve dijitalleşme ilkeleri doğrultusunda ELIT adını verdiğimiz bir mevzuat bilgi sistemini de hayata geçirdik. Bu sayede tüm ulaştırma mevzuatına tek bir kaynaktan erişim sağlanabilecek." dedi.

Hizmet İhracatında En Büyük Pay Taşımacılıkta

TÜİK, uluslararası hizmet ticareti istatistikleri 2023 verilerini açıkladı. Hizmet ihracatı 2023 yılında 56,5 milyar dolar, ithalat ise 41,4 milyar dolar olarak gerçekleşti. Hizmet ihracatı içerisinde en büyük payı taşımacılık hizmetleri aldı.

Uluslararası hizmet ticareti istatistiklerine (seyahat hariç) göre, hizmet ihracatı 2022 yılında 47,4 milyar dolar iken 2023 yılında %19,2 artarak 56,5 milyar dolar oldu. Hizmet ithalatı ise 2022 yılında 35,9 milyar dolar iken 2023 yılında %15,3 artarak 41,4 milyar dolar oldu.

Genişletilmiş ödemeler dengesi hizmetler sınıflamasına göre taşımacılığın toplam ihracat içindeki payı 2022 yılında %74,2 iken 2023 yılında %68,9 oldu. İkinci sırada yer alan "diğer iş hizmetleri"nin 2022 yılında %8,4 olan payı 2023'te %9,8 oldu. Hizmet ihracatında 2023 yılında üçüncü sırada %7,5 pay ile "telekomünikasyon, bilgisayar ve bilgi hizmetleri" sektörü yer aldı.

MEVZUAT VE SEKTÖREL POLİTİKALAR ŞUBESİ

sektorelpolitikalar@tim.org.tr